DOĞAN KARDEŞ ■ SEÇME ŞİİRLER

Ece Ayhan

Şiirimiz Mor Külhanidir Abiler

YKY

ŞİİRİMİZ MOR KÜLHANİDİR ABİLER

Seçme Şiirler

•

Ece Ayhan

Ece Ayhan'ın
YKY'deki kitapları

Başıbozuk Günceler *(1993)*
Şiirin Bir Altın Çağı *(1993)*
Bütün Yort Savul'lar! *(1994)*
Aynalı Denemeler *(1995)*
Dipyazılar *(1996)*
Morötesi Requiem *(1997)*
Sivil Denemeler Kara *(1998)*
Hay Hak! Söyleşiler *(2002)*
Bir Şiirin Bakır Çağı *(2002)*
Hoşça Kal - İlhan Berk'e Mektuplar *(2004)*
Kınar Hanımın Denizleri *(2018)*
Ortodoksluklar - Özel *(2018)*
İyi Bir Güneş *(2018)*

Doğan Kardeş
Şiirimiz Mor Külhanidir Abiler - Seçme Şiirler *(2008)*

Ece Ayhan hakkında:
"Adım Ece Ayhan Çağlar..."
*(*hazırlayan: Tunç Tayanç*, 2014)*

ECE AYHAN

Şiirimiz Mor Külhanidir Abiler

Seçme Şiirler

Hazırlayan
Mehmet Rifat

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları – 2786
Doğan Kardeş – 232
—ilkgençlik—

Şiirimiz Mor Külhanidir Abiler / Ece Ayhan
Hazırlayan: Mehmet Rifat

Kapak tasarımı: Nahide Dikel

Baskı: A4 Ofset Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş
Otosanayi Sitesi Yeşilce Mah. Donanma Sok.
No: 16 Seyrantepe - Kağıthane / İstanbul
Telefon: (0 212) 281 64 48
Sertifika No: 12168

1. baskı: İstanbul, Ekim 2008
13. baskı: İstanbul, Mart 2019
ISBN 978-975-08-1501-0

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2004
Sertifika No: 12334
Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0212) 252 47 00 Faks: (0212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İÇİNDEKİLER

Kendi Kendini Anlamlandıran Şiir • 9

Bel Kanto • 11
Beyaz Rus Kadın • 12
Sentez • 13
Anahtarlar • 14
İskambil • 15
Kurtulamayan • 16
Üç Gencin Kalbi • 17
Islak • 18
Bel Kanto: İkinci Meşrutiyet • 19
Bel Kanto • 20
Galata Kantosu • 21
Gül Gibi Kanto • 22
Çocukların Ölüm Şarkıları • 23
Fayton • 24
Kınar Hanımın Denizleri • 25
Bir Ölü Macar Cambaz • 26
Ecegiller • 26
Kötü İlgilerin Gidişi • 27
İbraniceden Çizmek • 28
Cambazlar Çadırı • 29
Akdeniz Pencereleri • 30
Çocukların Ölüm Şarkıları -I-• 31

Okarina • 32
Bir Elişi Tanrısı İçin Ağıt • 33
Denizkızı Eftalya • 34
Kanlı Nigâr • 35
Kanto Ağacı • 36
Gül Gibi Kanto • 37
Ut • 38
Apaş Paşa Şapa Oturdu • 39
Çocukların Ölüm Şarkıları -II-• 40
Neyyire Hanım • 41
Çapalı Karşı • 42
Bir Fotoğrafın Arabı • 43
Epitafio • 44
Sardunya ve Çocuk • 45
Sevgili Uğursuzluk • 46
Bakışsız Bir Kedi Kara • 47
Firavun • 48
Kılıç • 49
Mısrâyim • 50
Kargabüken • 51
Ey Kanatsızlık • 52
Ortodoks - Ortodoks • 53
İpeka • 54
Ortodokslular - X • 55
Ortodokslular - XIII • 56
Yort Savul • 57
Meçhul Öğrenci Anıtı • 58
Mor Külhani • 59
Orta İkiden Ayrılan Çocuklar İçin Şiirler • 61
Kendi Kendinin Terzisi Bir Kambur • 62
Yalınayak Şiirdir • 66
Açık Atlas • 67
Arapların At Koşturmaları • 68
Şiirin Deniz Kıyısındaki Sesi • 69
Gökyüzünde Bir Cenaze Töreni • 70

Denizin Altındaki Bandolar • 71
Usta İşi • 72
Vişneçürüğü Şiirler • 73
Hangi Şiir Topal Çocuklarını Toplar Sokaktan? • 74
Şiir Alınlıkları Üzerine • 75
Duhuliye • 76
Zambaklı Padişah • 77
I • 78
II-III-IV • 79
V-VI-VII-VIII • 80
IX • 81
X-XI-XII-XIII • 82
XIV-XV-XVI-XVII • 83
XVIII-XIX-XX-XXI • 84
XXII-XXIII-XXIV-XXV • 85
XXVI-XXVII-XXVIII-XXIX • 86
XXX-XXXI-XXXII • 87
XL Görmedik! • 88
XXXVI Melâhat Geçilmez • 89
XXXII Ürkü • 90
XXXI Bir Hamam Aranıyor • 91
XXIX Kârhane • 92
XXVIII Siga Siga • 93
XXV Dökülecekler! • 94
XX Melankolya Çiçeği • 95
XVI Anka • 96
XV Çarşaflı Bir Ölüm Yatağı • 97
XIV Bir Geyik Resmi • 98
XII Riyaziye • 99
XI Nigâri Böyle Yazdı • 100
IX Ah Tanzimat! Ah Tanzimat! • 101
VIII Kapaklı Saat • 102
VI Marmara Şehzadeleri • 103
IV Şiir ve Kadavra • 104
III İki Alay • 105

I Padişah ile Aslan • 106
I- Mektup Nadajlıdır Dom! • 107
II- İki El Mektup • 108
III- Bir Mektup, Kurşunkalem • 109
IV- Mektup • 110
Bir Sivil Şairin Ölümü-5 • 111
Galatasaray ya da Keten Astarlı Beşeri Bir Harita • 112
Bir Korku Temi Üzerine Benzerlikler • 113
Denize Döktüğümüz Şarkılardan • 114
Desdemona-Othello • 115

Ece Ayhan Biyografisi • 117

Şiirlerin Yer Aldığı Kitaplar • 121

Kendi Kendini Anlamlandıran Şiir

Ece Ayhan Şiiri'nin en temel özelliği kendi kapalılığını yine kendisinin açmasıdır. Onun şiirleri dış dünyanın gerçeklerine başvurularak açıklanmaya çalışıldığı oranda kendisini kapar. İlginçtir, Ece Ayhan'ın şiirlerinin yalnızca "şiirde kalmadığı"nı, okurlarını topluma, kültüre, siyasete gönderdiğini anlamak için de yine Ece Ayhan Şiiri'nin içinde kalmak gerekir.

Ece Ayhan Şiiri'ni okuyabilmek bir 'kültür sözlüğü' gerektirir ama unutmayalım bu sözlük de doğrudan doğruya Ece Ayhan'ın şiirlerinin dokusunda yer alır: Çünkü onun şiirleri öncelikle "kendi kendisinin terzisi"dir, hem kendi kendisini "diker" (dokur) hem de kendi kendisini "söker" (anlamlandırır).

Bu nedenle Ece Ayhan Şiir'ini daha iyi anlayabilmenin yolu, sözü doğrudan doğruya onun anlatımındaki şu saptamalara bırakmaktan geçer:

Ece Ayhan Şiiri'ndeki Şair:
sivil şairdir; atonal şairdir; ayakta şairdir; cesaretli şairdir; kara şairdir; lanetli şairdir; özgün şairdir; serbest şairdir; sıkı şairdir; sokak şairidir; ters şairdir; mor şairdir; vb.

Ece Ayhan Şiiri'ndeki Şair:
arabesk şarkı şairi değildir; badem bıyıklı şair değildir; hükümet şairi değildir; iktidar şairi değildir; insan olduğunu

unutan şair değildir; kitle partisi şairi değildir; küçük semt şairi değildir; ropdöşambrlı şair değildir; tatara titiri şair değildir; yarı-askeri şair değildir; zararsız şair değildir; vb.

Ece Ayhan Şiiri:

ayakta şiirdir; aykırı şiirdir; bellek şiirdir; delikanlı şiirdir; düşünce şiirdir; en geniş zamanlı şiirdir; genç şiirdir; kara şiirdir; kentten içeri şiirdir; logaritmalı şiirdir; mobil şiirdir; mor külhani şiirdir; parasız yatılı şiirdir; sayısal şiirdir; sessiz çekilen şiirdir; sıkı şiirdir; sivil şiirdir; şiirde kalmayan şiirdir; uç şiirdir; uyaksız ölçüsüz şiirdir; vişneçürüğü şiirdir; yalınayak şiirdir; yeri olumsuz şiirdir; vb.

Ece Ayhan Şiiri:

bozuk çalar; denizlere dökülür; deşer; elin(iz)den tutar; erkek emzirir; gül kurutur; her işi yapar; irdeler; kötülükten çıkar; şiirde kalmaz; taş atar; topal çocuklarını toplar; ve yeder.

Mehmet Rifat
Beylerbeyi, Ekim 2008.

BEL KANTO

Gül gibi çocukları
gelmemiş sabahtan okula
bütün o külüstür karıları
çamaşır sermemiş bahçelere
ilk tramvay işçileri grevi kalıpçıda
üç recep salılarda bir ikinci meşrutiyet

böğürtlen lekeli bir güvercin
uçururlarken görürseniz
galata'dan
leğen denizlere doğru.

1956

BEYAZ RUS KADIN

Üç masa ötede bafra içen bir tanrı
bacak bacak üstüne atmış
penceresinde bir şehir şehirde bir sokak
Sokakta bir beyaz rus kadın
iskemleler arkasından koşar
beyaz rus kadın kaçar
Bir tiren şimdiler
bankadaki işini bitirmiş pantolonunu giymekte
sen bir devsin ne diye bu evde otururşun
ne diyeee
bozdurup bozdurup kullanırsın
Ne diye elişinden bir tanrıyı
Sigara içen parmaklarıyla
seninki hâlâ penceresinde
beyaz rus kadın kaçar.

1955

SENTEZ

Şu taşbasması
İşkence Usülleri kitabı
Nerede basma iş
Babil'de
Babil'de bir çocuk demek
Bizi kullanıp kullanıp duruyormuş
Ama biz bu değiliz ki
Daha ilk sayfalarda
Karşımıza çıkıveriyor
Başkasının gözleri
Başkasının ağızları dudakları
Babil'de basılmış
Birer birer açılan
Hayatımıza.

1954

ANAHTARLAR

Çünkü kapıları
Götürüyorlar (öyle yanlış ki)
Cam kırıkları üzerinde
Üzerinde mi üzerinde üzerinde
Gülüyor ve
Gülen artık çingene değildir
Değil mi değil değil
Bilmem şu uzakta odaların
Pancurlarını açmışlar
Açmışlar mı açmışlar açmışlar
Denize karşı
(deniz yoktur ya)
İçerdekiler içerlerde
Dışardakiler dışarlarda kalmışlar
Kalmışlar mı kalmışlar kalmışlar
Anahtarları çalan bir çingenedir
Bir çingene mi bir çingene bir çingene.

1954

İSKAMBİL

Senin yıldızın
toprağın altında kalmış
yirmi yaşında basamakları
alfabe gibi sayıyorsun

Senin geride bıraktığın
ölünmüş bir hayat
kuzey ormanlarında
vebalı bir kadın gömdük
(hiçbir şey bu kadar üşütemem ben!)

Senin niçin dua ettiğini
unuttuğun gibi sonradan
bir peygamber de yalnız kalmaktan korkuyor
üçlü bir iskambil oyununda mesele
ama şimdi
adam öldü.

1954

KURTULAMAYAN

Sen kader ağacı değilsin — nedeni bu
Tutkularına bırak kendini
Bir soluk var yaşıyor uzak uzak
Bu daha ölmemişsin demektir

Önce bitir bu şarkıyı
Bir bardak doldur mavi
— hiçbiri açmıyor mu seni-
Ve git bu gelmediğin yere
Kurtulamayan — nedeni bu.

1954

ÜÇ GENCİN KALBİ

Bir gemici tanırım
Kalbini bir limanda bırakmış
Ya kaybolursa?
Ağlar çocukluğundaki gibi
Kalbini almaya gidecek hâlâ

Bir oğlan tanırım
Derin yeşil gözlü
Gönlü güney denizlerinin dibi
Kalbi ise yerinde
Birine vermeye gidecek
Bir gemi arar durur
Bulutlardan.

Bir şair tanırım
Onunki içler acısı
Kalbini asla vermemiş
Çalmışlar
Kalbi eski bir efsanede saklı.

1954, Şubat

ISLAK

Sokaklar ıslak ıslak
Ağır basar rüzgâr
Duvar boyunca ilanlardan
Renkler şehre dağılmış
Kapılar kapalı kapılar
Pancurlar pencerelere
Bulutlar düşer denize
Gölgeler ıslak ıslak
Boş meydanlarda soğuk
Üşümek üşümek
Bakmayınız genç adama
Gözleri var
Elleri var
Avuç içleri ıslak ıslak.

1954, Şubat

BEL KANTO: İKİNCİ MEŞRUTİYET

Memelerinde gürül gürül bir güneş saklıyormuş kahrolursun
gelip zincifre rengi kapılarında karanlığı delik deşik etti
rakısız ahâlileriyle ahâlimizden meşrutiyetlerle bir Katır Cemile

Ve neler neden sonra da bir Kanlı Nigâr
tuğrası kazınmış eski türkçe denizlerle sökün etti
ve salı günü gelmemiş çocukları okula
bütün o tapon karıları çamaşır sermemiş bahçelere
ilk tramvay işçileri grevi kalıpçıda bir İkinci Meşrutiyet.

BEL KANTO

boş sarnıçlarında İstanbul'un bile
kahrolursun
kantogillerden
bel kanto bir

gelip
zincifre rengi masal kapılarında
cemile'nin karanlığı
delik deşik etti

ve neler neden sonra
deve derisi ahâlileriyle
ahâlimizden
meşrutiyetlerle
peki
katır cemile bir

ve salı günü
sabahtan
gelmemiş
gül gibi çocukları okula
bütün o külüstür karıları
çamaşır sermemiş bahçelere
ilk tramvay işçileri grevi kalıpçıda
bir güvercin uçuruyor bak ikinci meşrutiyet bir

eski türkçe denizlerle sökün etti.

22 Temmuz 57

GALATA KANTOSU

Üner Birkan'a

benim hiç Çin'de bir ablam olmadı
hiç çiçekçi dükkânım İvan Milinski
üç Galata gecesi Ceneviz kerhânesinde
boyalı kunduralarıma büyük erkekliğime baktı kaldı
dişleri kâmilen altın dövülmüş bir kadının yüzü

peki bu Güzel Avratotu da kim yahu?
oldum olası ayakta bira içiyor
galiba yine yüz kişi ütülemiş kayıkta kızcağızı
biliyorsun işte bira içerken vergi vermek gücüme gidiyor
arkadaş
hem ne demeye o Güllü Agop ukalâsı otobüs paramı çekecekmiş
eve gitmek istemiyorum pazarlık ederiz hamamda yatarız
ulan git şimdi milli gelirden söz açma bana defol bas git yıkıl

Mübeccel Mübeccel ben ben olayım da seni hiç anlamayım ha
n'olur uzat bacaklarını Galata'dan denizlere uzat uzat da
zırlamadan anlat onikisi de deli olan kardeşlerini Mübeccel
anlat kimlerin yüreğinde Kız Kulesi gibi grev çivileri var
kimler boş sarnıçlara iğilmiş ha bağırır ha bağırır
sen kahırlanma bana gözlerim Çin'de benim çiçek bahçelerine
kaçmış
benim hiç Çin'de bir ablam olmamış hiç çiçekçi dükkânım
olmamış

geceleri Galata'da gülerken bacaklarımız uzamış alıştık artık
ölüme
diyeceğim şu İvan Milinski: ölüm için ayırdık geceleri gülerken
Galata'da.

27 Temmuz 57

GÜL GİBİ KANTO

Halûk Bengisu'ya

dipsiz kuyularda analarının kahrı
azalmış Galata'da iki deli çocuk
bacakları uzamış rıhtımda

enlemlerin boylamların denizleri geçişi
iki deli çocuğun uyuduğu saatlere rasladığı için
onları hiç görmicekler işte.

ÇOCUKLARIN ÖLÜM ŞARKILARI

I
bay banliyö tireni de birgün
unutcak elbet kaydırak oynamaları
ötmeleri unuttuğu gibi horoz şekerinin

II
denizleri kirletiyor şimdi
boğulmuş arkadaşlarımın sesi
ayağa kalkmış

III
bugün pazar
babam sendikaya gitmiş
ve yeryüzü kapalı

IV
artık gözlerimden girme
korkunç amca sarnıçlara
selânik şimdi
çok uzaklarda kalmış.

FAYTON

Erol Gülercan'a

O sahibinin sesi gramofonlarda çalınan şey
incecik melankolisiymiş yalnızlığının
intihar karası bir faytona binmiş geçerken ablam
caddelerinden ölümler aşkı pera'nın

Esrikmiş herhal bahçe bahçe çiçekleri olan ablam
çiçeksiz bir çiçekçi dükkânının önünde durmuş
tüllere sarılı mor bir karadağ tabancasıyla
zakkum fotoğrafları varmış cezayir menekşeleri camekânda

Ben ki son üç gecedir intihar etmedim hiç, bilemem
intihar karası bir faytonun ağışı göğe atlarıyla birlikte
cezayir menekşelerini seçip satın alışından olabilir mi ablamın.

1958

KINAR HANIMIN DENİZLERİ

Bir çakıl taşları gülümseyişi ağlarmış karafaki rakısıyla
şimdi dipsiz kuyulara su olan kınar hanım'dan
düz saçlarıyla ne yapsın şehzadebaşı tiyatrolarında şapkalarını
tüketemezmiş hiç

İşte kel hasan bu kel hasan karanlığı süpürürmüş
ters yakılmış güldürmemek için serkldoryan sigaralarıyla
işte masallara da girermiş bir polis o zamanlardan beri sürme
kirpiklerini aralayarak insanları çocukların

Ve içinde birikmiş ut çalan kadın elleri olurmuş hep
gibi bir üzünç sökün edermiş akşamları ağlarken kuyulara
kınar hanım'ın denizlerinden.

1957

BİR ÖLÜ MACAR CAMBAZ

Sonra korkunç gülümsemeler bitti
sonra hiç kimseyi göremedim
herkes beni arıyordu
bir ölü macar cambaz buldu beni buldu beni
sam yeli esiyordu denizden.

1956

ECEGİLLER

Sam yeli de dalgınlıklarla bir çocukmuş
eğilip barışlıklar çizermiş evler üzerine
nasıl bir ağaçdıysak çocukken
tümleçleri özneleri nasıl unuttuysak denizde
turunç olmak istiyoruz yine turunçuz da.

1957

KÖTÜ İLGİLERİN GİDİŞİ

Buruk bir ezgi seziliyordu içlerinde
kinleri gibi renk renk
ölmüş atlarını bırakıp
tahta pabuçlarıyla gittiler
gözlerinde frank krallarının eski hüznü

Bir şarap gibi gönüllerimizi alıp
çocuk dudaklarında götürdüler
anılarının ayrıntısı
ve burada bir sürü şarkıları kaldı
kumsalda kocaman izlerini siliyor deniz.

1956

İBRANİCEDEN ÇİZMEK

Bacaklarım uzun
nereye gitsem uzun
nereye gitsem gelip beni buluyor
çıkmaz bir sokakta ablam

Bu kente bir güvercin çizmek
güvercinin gözlerini çizmek
bir güvercin
orta çağda bir güvercin tebeşirle

Bir duvar boyunca ağaç serinlik
bir ses çiziyorum
herkeste olsun herkeste bir ses olsun istiyorum
güvercinde bir ses ablamda orta çağda bir ses

Nereye gitsem uzun
bacaklarımdan buluyorlar hep
çizerken başka bir sesi
ve bayraklar dolusu bir bayramı kente
ibraniceden.

1956

CAMBAZLAR ÇADIRI

Sazların arasında bir asya
sukuşu iniltili aysız
ilk sekiz yılını çin'de
bir istiridyenin içinde geçirmiş

Onu çirkin bir şekilde
gelir gelmez avuçlarımla içtim
kula atları gibi bacaklarından
cambazlar çadırında bir gece

Yüzümde bir pazar gününden kalma
koca hansı bir çarpı işareti
zaman zaman dudaklarımı öğretiyordum
kuzeye doğru titreyerek

İlgisizdim artık denizle menizle
kalelerin önünde eski bir çağdan
ateş yakmışlardır moğollar yine
devce bitiyor gece çadırda birdenbire

Hesaba katmam gerekirdi papirüsleri
ve barut yanığı daha bir kalın adamla
sukuşunun birdenbire biteceğini usulca hesaba.

1956

AKDENİZ PENCERELERİ

Açın pencereleri açın
akdeniz'de sabah oluyor
küçük harfli musa
hep böyle gökyüzünde

Kıvanç duyuyorum bu akçalı güneşten
çürümüş bankalar borsalar
birazdan açılacak yeryüzüne
ayaklarımızın altında kezlerce deniz çayımızı içerken

On beş kuruş uzattı seninki
on beş kuruş bir gazete
aydınlık yüzlü bir kadın bize sesleniyor
birdenbire

Akdeniz akdeniz'de çay içerken yaratılıyor
şu bizim dev dudaklı
ve küçük harfli musa için
açın pencereleri açın.

1956

ÇOCUKLARIN ÖLÜM ŞARKILARI -I-

Sokaklarda
ölümcül portakallar
ve
çivitsi bulutlar
saat
kaç olursa olsun
üzünç yüklenmiş bir gemi
akdeniz'de
ölümcül
çivitsi
portakallar bulutlar

Keten entarisi
tertemiz
sabun kokar
iyi durulanmamış
aynı verimli kız
tütün içiyor boğularak
beş renk bir çıkartma devin kollarında

Saat
kaç olursa olsun
çocukların ölüm şarkıları
saat
kaç olursa olsun
çocukların
bitiyor açık pencereden
bitiyor külrengi evde.

1956

OKARİNA

Bin yılları katran ağaçları altında
akdeniz dudaklı penceresiz sancılı bir çocuk
babasını bir göl olarak hatırlıyor
avuçlarında kuzeyden yosun balıklı bir göl

Estamp bir belediye alanında
soğuk tirşe renkli salı günleri arkamızdan koşardı
hoffmann horozlu belalı bir saat kulesi

Çay çuvalları üzerine oturmuş dul bir çingene kadın
pulsu yüzünü çevirerek görmezlikten gelirdi bizi
avuçlarında kalde geceleri gibi bir karanlık

Gün doğuyorken ırmakta
bir karınca tacirini diri diri gömüyorlar toprağa
zavallı şapkası karısı ve kızkardeşiyle birlikte
sessizce bitiveriyor ilk güneşte icra-iflas duası

Bin yılları katran ağaçları altında penceresiz
salı günleri sancılı bir sürü akdeniz dudaklı çocuk
açık saçık el işaretleri yapıyor
metrelerle halis ipek dolu o hiç batmayan kayığa doğru

Ve limonsu okarina çalıyor kendi deniz lehçeleriyle
gülerek ağlayarak bağırarak limonsu okarina okarina.

1956

BİR ELİŞİ TANRISI İÇİN AĞIT

Peki nasıl oldu da hatırladı denizde boğulduğunu
nasıl oldu da peki anlatamıyorum biliyorsun

Öyle ölüme düşkündü ki biyoloji sıfır
bir şarkı yiyor şimdi şapkalarını orospular eksiliyor

Ama yok ne olur ağlama böyle ama yok
şunun şurasında tramvaysız, çocuk olmak turunç olmak

Kantocu peruz sahiden yaşadı mı patron?

1956

DENİZKIZI EFTALYA

Neden üç aylar girerken kurşun harflerle salılara
hiç soyutlanmamış ırmaklarda boğuluyor ibrahim
ismail soda içen kalabalıklara doğru cumhuriyet olmuş
anlamıyorum şey yani ishak bakır kapılarda bakır tokmak
denizkızı eftalya cumhuriyette ağaçlara benzer öldü diye

Yahu istanbul bu yahu neden birdenbire istanbul bu
istanbullu ölümcülere takılıp kalıvermiş bir salaş tiyatrosu
göğünde
yalnız üç aylarda salı günleri otuz birle rumba da rumba
bizim laternada dokuduğumuz deli çocuklar gibi bir gök
budalası
en eski ipek saçlarıyla uzamış topuklarına kesilmiş göz
kapakları
kuyularda yarısı harita deniz yarısı hatırlanmamış eftalya

Ve kuyulara eğilip ölümcülere selam verirken eftalya
neden ibrahim'in ismail'in ishak'ın anaları gibi
halklar olmak istemişti cumhuriyette üç aylar salılara.

1956

KANLI NİGÂR

Düşünmek istemek pera'da
goygoycularla düşünmek istemek
gücüme giden kanlı nigâr'ı

Uzamış masallardan güzleri
bir halı sermek taşlığa ablamın
biraz konuşmak istemek sonra çekip gitmek

Hiç ölmüyor mu kanlı nigâr
Bir ay girerken yüreğine geceleri rastıkları kaşlı hiç.

1956

KANTO AĞACI

Bir pandomima olarak düşünüyorum korkunç bir pandomima
türkçe cumartesilerle gelen türkçe cumartesileri
halklar dediğimiz kendine benzer yusuf'larla kasketli bir yusuf

Gelip bu kanto diye bağırıyorlar cihannümaların altında bu
kantoları
tutumbilimsel kıçları üzerine maria pilar'ların işte bu kör
karıların

En cumartesili bir istanbul düşünerek bu kantoları
düşünüyorsun
istanbul orospuları sendikasının böğründe meşrutiyetten saklı

Yahu sen sahiden hiç türkçe değilsin galiba hatırlamıyorum
hiç türkçe değilsin neden kantocusun bu kanto diye
bağrıyorsun
maria pilar'ların galiba barut yanığı kıçları üzerine halk
matinelerinde

O tüm bilip bilmediğiniz biraz léon blum'lu pandomimalarda
alkazar sinemasının çocuklarına duhuliyenin borusu ötmez

Sen karanlığa giderayak bir kanto ağacı çizmiştin yusuf'lardan
önce
gelip kanto ağacını kesmişler kantolarını delik deşik etmişler

Hadi seni yine pandomima sahnelerinde düşünelim
ağlamadan kanto ağacı
hadi sen de düşün bizi bakalım çocukları alkazar'ı ağlamadan
kanto ağacı.

1957

GÜL GİBİ KANTO

Dipsiz kuyularda analarının kahrı
azalmış galata'da iki deli çocuk
bacakları uzamış rıhtımda

Enlemlerle boylamların denizleri geçişi
iki deli çocuğun uyuduğu saatlere rastladığı için
onları hiç görmeyecekler işte.

1957

UT

Üner Birkan'a

Rakı içilir mi hiç çiçeksiz
çiçeksiz ölürüm dükkânları
hem kim olsa ölür ispatinin ebesi
zulmü ilan edilmiş sokağa çıkar
yalnızlığının ut sesi bir fonograf
tanzimat fermanında unutulmuş hacivat
gelip kahkahalar tarafından iğne ister

Yalnız belki çocuklar için atlı
gülen tramvayı ölümün cumhuriyete
enflasyonu sekiz memeli bir zenne
o çirkinim tasviri efkâr bir zindan
vakitlere açıktır kepengi aşkı memnu
ölü teyzesine yazlığa giden kim çocuk
pire kasketini deve kimler giyer acaba
zehir dükkânları çiçek çiçekçi pera'da

Benim ut teyzem de ölü galiba hacivat
şimdi şu rakıdan ne diye vergi alırlar sanki.

1957

APAŞ PAŞA ŞAPA OTURDU

Merhaba diyoruz ölü teyzelerimize çocuklar
merhaba diyorlar o şiirlerimizin eşikleri

Mum tacirlerinin kızları ne temiz porselen
yüz çiçeğe yüz ay çıkarırmış bu tabaklar

Yüzüklerinde altın parmaklar takılıymış ve
çarşılar grevsiz deli olurmuş yalnızlık işte.

1957

ÇOCUKLARIN ÖLÜM ŞARKILARI -II-

Lağım yollarından girdi metropollere
uyandırdı türkçeledi barok bilincini
alkazar nedir bilmemiş alışılmamış parmaklı kötü

Uyandı türkçelendi fikret muallâ bir deli
ve cumhuriyetin her ilanında üç
bitmek üzere siyah bira içen eski babam

Metropoller ortası fikret muallâ digan
kovalar şiirsizler düşmanlarım ayağa kalksınlar.

1958

NEYYİRE HANIM

Taşınmış şemsiyeleri belki de küsmüştür
bir yazlığa gitmiştir ki neyyire hanım
kül pancurları elgin, fareleri örtük
ağaçları serin darülbedayi'nin en güzeli sağlama tuba

Boş bir sokak fotoğrafçısı denli çirkin kaçar
bir farenin bile yanında şimdi
biz çocuk merdivenli bir üzünç.

1958

ÇAPALI KARŞI

Kollarında eski balık dövmeleri
teodor kasap perhiz ahali içmez
ay türkçe rakı çıkmıştır kapalı
ve geniş muhlis sabahattin'den
ayşe opereti ne güzel bir hiç

Üç yıllar var ki minyatürlere mahkûm
teodor'un o eski balık dövmeleri
ay osmanlılaşmış abi tüfekçi olmuş
ve korkunç taş gülmekler muhlis'te
gibi merdivenli bir sokaklar uzatmış
çiçek bahçelerine kaçabilsin ayşe
atlı tramvaylarla ne güzel bir hiç

İşte o biçim gecelerde kucaklamış
getirir enflasyon arkadaşlarını
kova abdülhamit akşam gazeteleri
dağlar gibi yalnızlık ne güzel bir hiç.

1958

BİR FOTOĞRAFIN ARABI

İlenç. İşte beni bu selenli harfiyle hiç bırakmıcek olan ilenç, gittiğim her yere götürdüğüm, gittiğim görünmeyen köpeğim ilenç. —Kim benimle arkadaşlık edebilir? Kim? O Keşiş'in kanını taşıdığım söyleniyor ve durulmaz bir çalkantıyla oradan oraya koşuyorum yalınayak ve küçücük çenemde büyük bir ben, kapalı güzelliğimle tanınıyorum hâlâ. Lekesi gibi U.

Çiçek. Çiçek satıcılığıyla başlamışım serüvenlerime. İplere dizili çiçekler ve çocuklar, gül kurusu. Ama nasıl da büyülüymüşüm o zamanlar, bir pericik yüzünden bakılamazmış. Boş arsaları vardır yaz gecelerinde hafifsi malta hummalarının. Kış gecelerinde de sonsuz beberuhili sanrıların harabeleri. Sonra taştan geçit. Elli yaşlarında bir cadının çekmecesinde yaşıyorum, çivilenmiş. —Gerçekten, yaşıyor muyum acaba? Mevsimin ne olduğu bilinmiyor ve ben pek üşüyorum. Gibi U.

... çiçek satıcılarının o sürgününde Kudüs'e gitmiş, Çalar Saat'e yerleşmiştim.. Bunları anmak, anmak bile istemiyorum ki.. Bitivermişti hemencecik, biriktirdiğim paralar çiçek karşılığı.. Bunca uzak İzmir'ler rehnedildim ben burada. Bu bir fotoğrafın arabı olsun benden, eline geçecek mi bir gün? İbranca öğrenimi yaparken bir boliçede görünmeyen köpeğimle çektirdiğim. Issız ve korkunç. Yapraklarını dökmüş ulu bir ağacın altında bir kanepeye incelikle ilişmiş olarak. — Yazıklandığımdan değil. Geçmicek diyedir kaygılanıyorum. U.

EPİTAFİO

Boğulmuş geldiler denizden ikindi üzeri, yeşil çuhalı kahveler rıhtımında gizlenmiş çivit rengi evlerine. Falı İspanyol —.

Başlarını eğiyorlar yine ablalarının önünde, sabahleyin olduğu gibi. Saçlarını tarasınlar ve ayırsınlar diye ortadan. Kördüğüm —.

Onları çağırıyor çığlık çığlığa, bir iskambil kâğıdı sokağından, malta taşları üzerinde, çocuk oyunu binlerle. Şeytan çizilmiş —.

Görüyorlar, ne de güzel gülüyorlar öyle uzun uzun. Ama gelemeyecekler işte. Bohçaları derleniyor. Aceleleri var. Çürük —.

Acaba çıkar mı yine önüne, kopçalarını ilikletmek isteyen o şişko kadın, Afrika'ya giden yosunlu ve çetin yollarının da, ablaları?

SARDUNYA VE ÇOCUK

İçerlerdeki, o utanç mağaralarına, çarılçamur — sekerekten yine de, bir çocuk sığmıyor. Selanik bohçası, hasır şapka, yağmur kuşu. Mahkûmiyetinde ve sağ yanağında bir el kadardır kara gül lekesi. Sardunya bahçelerine bitişik halasının — uzunluğuna. Güz düşlerinde herhal, ölümün ve arkadaşının mızıkasıyla, eski deniz, deniz sokaklı adalara giden bir çocuk.

Rüzgâr, sürükleyip duruyor dışarlarda; küf gözlü, tenekeden bir ejderhayı ve paslı bir cesedi. İmsaklarda beklenir her zaman, derin bir gulyabani çünkü. Katranlar, inanılmaz istanbulinler giyinmiş. Çağırmak için onu tâ Selanik'ten, Ürkünç Amca'sı kılığında — iğneli fıçılara, iğneli fıçılara. Sonra, sabaha karşı, gecikmişlik ve lacivert. Solgun ve öksüren, nalsız atlarıyla dönülür, ermişlerin merdiveninden inerek, karanlık, saraç ya da haşhaş dükkânlarına.

Çocukluğun da Selanik kapıları, büyük lavanta ve tokmaksız. Gidip bir ilkokulda uyuyacaktır, bütün o sığ denizleri, şeytan minarelerini, belki de. Yazdan unutulmuş açık bir pancuru gibi halasının. Ölümün ve arkadaşının mızıkasıyla, yeryüzünde geceleri satışa çıkarılmış sardunyaların ağır öyküsünün arabasını anlatan çocuk, yalnızca.

SEVGİLİ UĞURSUZLUK

Geçirdi çılgınlık bir kasketi başına. Koştu paslandığı bölgelere silah satıcıların. Kurdu okulkaçakları imparatorluğu. Buldu altın bir top da Manastır'da.

Taktı yakasına bir eylül ormanı. Bilmesinler incik boncuk dolu bir gömüyü. Sırtlanı da oradaydı. Çürümüş elma yüzlü. Boğuştu kapmak için bir hançeri.

Konuşuldu bir cumartesi kırımlardan. Kapalıydı büyücüler. Astılar içine bir içki şişesinin. Ayaklarında gümüş ağır potinler. Sevgili uğursuzluk. Serseri'yi.

BAKIŞSIZ BİR KEDİ KARA

Gelir bir dalgın cambaz. Geç saatlerin denizinden. Üfler lambayı. Uzanır ağladığım yanıma. Danyal yalvaç için. Aşağıda bir kör kadın. Hısım. Sayıklar bir dilde bilmediğim. Göğsünde ağır bir kelebek. İçinde kırık çekmeceler. İçer içki Üzünç Teyze tavanarasında. İşler gergef. İnsancıl okullardan kovgun. Geçer sokaktan bakışsız bir Kedi Kara. Çuvalında yeni ölmüş bir çocuk. Kanatları sığmamış. Bağırır Eskici Dede. Bir korsan gemisi! girmiş körfeze.

FİRAVUN

... büyümüş. Bir firavunla yatar kalkardın sabahlara karşıki. Yağmur ayları sürgünlüğün.

Ağzında firketeler. Bir kuş, konmaktan hoşlanır. Canavar dövmeleri kollarında, vardı.

Saçlarını da kardeşin taşırdı kömür karası. Bir kent görünür sen güldükte kurulmuş.

... tutakında 'seviyorum' yazılı bir tabancaya koşardın. Bir haşhaş, yolcusunu taşımaya hazır.

KILIÇ

M.Ç. için

Ey serseriliğin denizleri! Ey ahtapotları atılmışlar kıyıya mutsuzluğun! Bir kraliçedir oğlum kanatlarını açmış. Örtünür canfes. Unutur gitgide yakılmış babası büyücü. Selanik'te geçirir kışı.

Gelmiş bir kadınla konuşur Mısrâyim'den. Yorgunluğu kusursuz bir at mor. Uyuyakalmış kayalıklarda. Yükselir niçin bilinmez deniz. Ey batık gemiler! Ey sürgün karaltıları! Ağlayan bir melez ben.

Anlatılmaz bir kılıçtır kuşanmış taşırım belimde karaduygululuk.

MISRÂYİM

Kaçtığı bilinmeyen bir ülkesinde cinler padişahının, bir yeniyetme. Değiştirmiştir adını, saçlarını kazıtmıştır. Soğuk bir tabanca yastığının altında, uyuyabilir ancak. Bir yelek giymiştir dimi; kuşbilime çalışır, omuzunda simruğ kuşu, eskiden ötermiş.

Bir tehlikeye yaslanmıştır; uçurtma uçurur, yüzlüğü düşmüş. Yakalanır ming izleyicilere, bileği incecik. Bir kılıçla keserler kirpiklerini uzun. Kırarlar eklemlerini, pantolonunu sıyırıp gümüş bir şamdana oturturlar, ziftle boğarlar teknede, damgalarlar.

Uçsuz bucaksız kucağındadır barbar anasının, bir yeniyetme. Büyük bir alınla karşılar ölümü de, alkışlayarak karşılar; unuttunbeni mavisinden bir yelkenliye binmiştir. Hamsin yelleri eser Mısrâyim'den, kırk gün. Saçlarını uzatmıştır, yalnızlığı sever.

KARGABÜKEN

Kaçmış bir çatanayla külüstür ve cin. Çalarak sinsi mızıkası bilinmezlik. Kara mürekkebin.

Gizlerdi menekşe gözlerini bir kahkahayla. Hiç zakkum arkadaşı yok. Lepiska saçlı. Esrik.

Bir firavun daha dövdürüyordur pazusuna. Çocuklarla okulların çarpıştığı eylül. Mısrâyim'de.

EY KANATSIZLIK

Batmış bir tramvay, ... ahtapotlar, ince ve upuzun barbarlar. Yalnızlık dönüşür bir zenci arkadaşa imparator.

Kucağında bir padişahın da kuş. İstemiyor bitsin ... büyüsü. Bir boyundaki serüven, uçurum. Hiç konuşmuyoruz.

Anlaşılmayacaksın. Ey kanatsızlık! Koyulaşır ve bir denizin denizinde ağlarken. Bekleyen bir çocuk. Yelkenli.

ORTODOKS - ORTODOKS

Düşen bir Katolikos orta bir Daçya gölüne—. Kanatları balmumu albastı. Yazıyorum ki otuz üvey kardeş, gördüm. Bunca yakışıklılığı bilinmiyor ölümün. Aykırılığı da, som Ortodoks - Ortodoksluğa.

İPEKA

Remillerle kanıyor labirent buluşmaları. Yaşıtımdı ve kapanmış bir kraliçeydi. Nasıl atlar ve nasıl katanalar çürürdür. Varılan derinlikte.

Ağıntılarla örtüyor kendini. Kılıç kında kösnü dümdüz bir olasılık. Aldırmıyorum. — Kimse birbirini aramasın! Geçerken belirli bir denizi.

ORTODOKSLUKLAR
X

Bir artıkyıl'ın son imsakıydı. Sustu bir emmebasma kara tulumba. Kurşuni bir fısıltı. Saçlarını çözmüş bir ses, dedi kimdir o?

ORTODOKSLUKLAR
XIII

Raslanmaz bir kuş angut, anlatır örneksiz. Yakın kovuklarında Akneri-Vank manastırı. Ağzında bir elmas.

Dolantılar tasarlar, kapalı tutulan bir şehzade. Zırhı incelmiş, paslı demirden pençesi, ama göğsü kalkan.

Bir domra çalgısı, betimler vurgularını korkunun. Bükülmez boynu. Binbir gün masallarıyla bezenmiş.

Yalar kapatmasını zincirle bağlı kolları, kızgın bir ejderha. Oyar burguyla. Düzgün sürmüş güzeligeliş.

Giderek çığlıkları andırır olmuştur konuşması bir kuş angut. Ürperir hult ağacı altında pırtıl bir vardapet.

YORT SAVUL

Arif Çağlar için

1. Atlasları getirin! Tarih atlaslarını!
   En geniş zamanlı bir şiir yazacağız

2. Harbi karşılık verecek ama herkes
   Göğünde kuş uçurtmayan şu üç soruya:

3. Bir, Yeryüzüne nasıl dağılmıştır
   Tarihi düzünden okumaya ayaklanan çocuklar?

4. İki, Daha yavuz bir belge var mıdır ha
   Gerçeği ararken parçalanmayı göze almış yüzlerden?

5. Üç, Boğaziçi bir İstanbul ırmağıdır
   Nice akar huruc alessultanlarda bayraksız davulsuz?

6. Nerede kalmıştık? Tarihe ağarken üç ağır yıldız
   Sürünerek geçiyor bir hükümet kuşu kanatları yoluk

7. Çocuklar! ile bile muhbirler! ve bütün ahali!
   Hep birlikte, üç kez, bağırarak, yazınız

8. Kurşunkalemle de olabilir
   Yort Savul!

1976

MEÇHUL ÖĞRENCİ ANITI

Buraya bakın, burada, bu kara mermerin altında
Bir teneffüs daha yaşasaydı
Tabiattan tahtaya kalkacak bir çocuk gömülüdür
Devlet dersinde öldürülmüştür

Devletin ve tabiatın ortak ve yanlış sorusu şuydu:
Maveraünnehir nereye dökülür?
En arka sırada bir parmağın tek ve doğru karşılığı:
Solgun bir halk çocukları ayaklanmasının kalbine! dir

Bu ölümü de bastırmak için boynuna mekik oyalı mor
Bir yazma bağlayan eski eskici babası yazmıştır:
Yani ki onu oyuncakları olduğuna inandırmıştım

O günden böyle asker kaputu giyip gizli bir geyik
Yavrusunu emziren gece çamaşırcısı anası yazdırmıştır:
Ah ki oğlumun emeğini eline verdiler

Arkadaşları zakkumlarla örmüşlerdir şu şiiri:
Aldırma 128! İntiharın parasız yatılı küçük zabit okullarında
Her çocuğun kalbinde kendinden daha büyük bir çocuk vardır
Bütün sınıf sana çocuk bayramlarında zarfsız kuşlar gönderecek.

1970

MOR KÜLHANİ

1. Şiirimiz karadır abiler

   Kendi kendine çalan bir davul zurna
   Sesini duyunca kendi kendine güreşmeye başlayan
   Taşınır mal helalarında kara kamunun
   Şeye dar pantolonlu kostak delikanlıların şiiridir

   Aşk örgütlenmektir bir düşünün abiler

2. Şiirimiz her işi yapar abiler

   Valde Atik'de Eski Şair Çıkmazı'nda oturur
   Saçları bir sözle örülür bir sözle çözülür
   Kötü caddeye düşmüş bir tazenin yakın mezarlıkta
   Saatlerini çıkarmış yedi dala gerilmesinin şiiridir

   Dirim kısa ölüm uzundur cehennette herhal abiler

3. Şiirimiz gül kurutur abiler

   Dönüşmeye başlamış Beşiktaşlı kuşçu bir babanın
   Taşınmaz kum taşır mavnalarla Karabiga'ya kaçan
   Gamze şeyli pek hoş benli son oğlunu
   Suriye hamamında sabuna boğmasının şiiridir

   Oğullar oğulluktan sessizce çekilmesini bilmelidir abiler

4. Şiirimiz erkek emzirir abiler

İlerde kim bilir göz okullarına gitmek ister
Yanık karamelalar satar aşağısı kesik kör bir çocuğun
Kinleri henüz tüfek biçimini bulamamış olmakla
Tabanlarına tükürerek atış yapmasının şiiridir

Böylesi haftalık resimler görür ve bacaklanır abiler

5. Şiirimiz mor külhanidir abiler

Topağacından aparthanlarda odası bulunamaz
Yarısı silinmiş bir ejderhanın düzüşüm üzre eylemde
Kiralık bir kentin giriş kapılarına kara kireçle
Şairlerin ümüğüne çökerken işaretlenmesinin şiiridir

Ayıptır söylemesi vakitsiz Üsküdarlıyız abiler

6. Şiirimiz kentten içeridir abiler

Takvimler değiştirilirken bir gün yitirilir
Bir kent ölümün denizine kayar dragomanlarıyla

Düzayak çivit badanalı bir kent nasıl kurulur abiler?

1970

ORTA İKİDEN AYRILAN ÇOCUKLAR İÇİN ŞİİRLER

Sivil ölümden konuşuyoruz dağılan neftilikler
arkadaşlar Makedonyalı kalın usta marangozlar.
Kapaklanır bir adam daha kaçıncı, aktığımızı görünce
ters çevrilmiş kente karşı işte onun denizlerine
delikanlı kotaklarımızı çıkarmış ve ırmaktır.

Erkek ölümden konuşuyoruz yeni ormanlardan
dahi "dikeni seven gülüne katlanır bir kadın"dan.
Haramiler ki kırkın üstünde artık sayıları
bir küçük tabut tabakada gezdirirler ölüleri fakfon
burunlarına çekmek üzre, ince çağrışımlıdır.

Ey orta ikiden ölerek ayrılan çocuklar! aslında başlayan
askerler tabiatta hâlâ tramvaydan Sirkeci'de mi inerler?
süsüne kaçılmamış bir cenaze törenine gitmek için.

1970

KENDİ KENDİNİN TERZİSİ BİR KAMBUR

1. Şöyle böğürüyor bir kambur

   Kardeşler! Deniz geçen ahali! Erken kalkalım
   Köroğlunun koynundan biraz
   Kalender ilk vapurumuzdur
   Gidiyor yunuslarla yarışacak

   Üstünde nasıl geçirmiştir
   Geceyi iskelede tehlikeli denizin

   Gemi arslanı Bursalı bir anadır niçin
   Ölü çocuğunu nüfusa yazdıracak

   Niçin zurnalaşmış bir zurnacı
   Göndere çekmiştir kendini kıçta

2. Şöyle de böğürebilir bir kambur

   Öksüz çocuklar! Deniz cenazesi babalarınızın
   döşeğinden, peki yetimler pazen?

   Tabiatı eleştirmeyiniz sakın
   Kuş yapraklarını döktüğü için

   Dokunmayın çocuklara sabah
   sabah ulan! Loncaya yazılmadan

   Şairlikten kesilenler kolu! Hiç
   olmazsa kamburların ölümünü tabiattan bilmeyiniz

3. Vaktinizi alacak bir kambur

Mor biletli yolcular! El değiştiren halk kartları!
Ne kadar az yer kaplıyorsunuz

Sırtını bacaya dayamış gece görevlisi bir ölü
yıkayıcısının yorgunluğu akıyor
Bilir misiniz kendisi yeryüzünden yanadır hayatta

Otuz üçlerde sudan başlamış bir kan
davası üzre ayakta bir laz oğlu
Kasımpaşa zindanına işkencelere götürülüyordur
İki kurtun eşliğinde ve arasında

4. Dağ hamamında yıkanmış bir kambur

Belli ki kaçmıştır çok ağır cezalı bir çocuk
Kurulu zulmün yetiştirme yurtlarından
Çakıyla kazımıştır içerden kapısına
Kuş dillerinde olmaz bir helanın şahlığı mahlığı

Geçme oğlum geçme süründürürler
Namık Kemal köprüsünden insanı

Arı yapayalnızlığına çömelmiş gazeteye bakıyor kara
yeldirmeli kurşuncu bir nine
Askeri mızıka okuluna giremeyiş
sınavları yedek aday listesi

Her yıl arar ve bulur ve sarsıldığını kimse göremez
İdam edilmiş torununun ilk adını

5. Dikişi temiz iğneardı bir kambur

Irgat mahallinde ilk derse ve hiç
bir derse girmeyecek dudak tiryakisi iki öğrenci
Şiiri devamlıdır maalesef sesi dışarı
vermeyen yüksek ve alçak kaldırım sinemalarının

Giderler harçlıklarına eserse
Haliç vapurlarıyla Zap Suyu'na

Bir körlüğün de beyaz sesi tiz
Ayvansaray tezgâhlarında kalafatlanmıştır

6. Varolabilmek içindir bir kambur

Utanıyor Kısıklı'dan bir kızın eprimiş hırkası
Karşısındaki bir Üsküdar sultanıdır
Ezelden beri oturmuş bıyıklarının kapı önüne

Biletçiyle tartışıyor bir kocaoğlan
Biletsiz ayıcısı İcadiyeli çocuk nedeniyle

Hey gidi farketmeyen para kardeş!
Tedavülün kaldırıldığını töremizden

7. Anlaşılmayan muhasebeci bir kambur

Ey atlaslarda eski coğrafyalarda
Yerleşecek toprak arayan halklar!
Yıkıntılarımızdaki incir ağaçları

Değdi ilk mahmuzumuz son İstanbul'a
Yüz çocuk boşalttı ki ebru işçisidirler

Kalender yolcuları da sarışın çırak
Karaşın usta olmuş dağılıyorlar dağılmasınlar

Bolahenk bir bando mızıka tınlıyor kıyıda
Kontrbasist yarbay Alman Lange Bey şef

8. Kendi kendinin terzisi bir kambur

Bir kat adamlığını da dumana vermiş
Üsküdarlı kalender şair arkadaşlar hey!

Sizi buraya bizi bugünlere esenlikle getiren
Tek kürek kayıkçılıktan yetişme azgınlığımıza
Gerçekte kancığın kendisi kıçın kıçın yanaşmıştır

Çünkü her kambur biraz şair bir ailedendir
Toparlarsak kendi kendinin çırağı da olabilir
Ölü sözcüklere ve çocuklara can vermek için
Hangi marş iki kez çalınırsa yeryüzünde unutmayın
Hem usta hem çırak bir kambur içindir.

1970

YALINAYAK ŞİİRDİR

1. Biz tüzüklerle çarpışarak büyüdük kardeşim

Emrazı Zühreviye Hastanesi'ne kapatıldı anamız
Adıyla çalışan ermiş Sirkeci kadınlarındandır

Şeker atar hâlâ mazgallardan Cankurtaran'da
Acı Bacı'nın acı bilmez uçurtma çocuklarına

Yıl sonu müsamerelerine kimler çıkarılmaz?

2. Velhasıl onlar vurdu biz büyüdük kardeşim

Babamız dövüldü güllabici odunlarla tımarhanede
Acaba halk nedir diye düşünür arada işittiği

Dudullu'dan tâ Salacak'a koşarak alkışlayalım
Fazla babalarıyla dondurma yiyen çocukları

Hangi çocukların neye imrenmesi yalınayak şiirdir?

1970

AÇIK ATLAS

Hayattan ders veriyor diye öğretmenleri kızdıran
Tuzu bir bulmuş çocukları saklamadan güldüren dünyaya
Su kaçırmaz bir eşeğin sesine açıktır penceresi
Bir sınıfın, batı son dersinde, kuşluk vakti

Meşeler yapraklanınca bir tuhaf olurlar işte
Koparılmış kürt çiçekleri, hatırlayarak amcalarını
Azınlıkta oldukları bir okulda bile, sorarlar soru
Neden feriklerin ve eşeklerin memeleri vardır?

En arka sırada çift dikişliler, sınavda en öne
İntihara ve denizde nasıl boğulmaya çalışırlar
Yalnız Orta Doğu'da el altında satılan bir atlas
Kim demiş on sekiz yaşından küçükler okuyamaz

Bakıldı ki kum saati, ters çevrilmiş, çıt, usul isa asi olmuş
İkinci karnede babası yarısını silahıyla dışarda bırakıp
Öyle öğretildiği için saygılı, sınıfa giren parmak çocuğun
Boş yerine, girilmeyen bir dersin denizi, gelip oturmuş

Açık kalmış atlası, deniz taşmıştır, darılmasın Fırat ama

Hayatın orta öğretmeni sustu, dondu gülmeleri çocukların
Bir cenaze töreninde daha ölümü karşılamaya götürüleceğiz

Efendiler! Eşekler susabilirler
Ne yani çocuklar hiç gülmeyecekler mi?

1970

ARAPLARIN AT KOŞTURMALARI

Açıl Doğu açıl! Açıl dağarcığım
Açıl Arapların at koşturmaları açıl!
Davulun eski arkadaşıyla başlıyoruz
Yakışırlığını yitirmeyen

Ve bacadan giren bir adamın kara gece
Ya öldürdüğünü ya öldürüldüğünü de bilerek
Bismillah tû Hafız Post
İnsanoğlu babasızdır

"Bir dahaki gelişte dünyaya, nehir yollarından döneceğiz"

1970

ŞİİRİN DENİZ KIYISINDAKİ SESİ

Denize atılmış şiirdir bence
Yurtsayan, yurdu bilinmeyen bir yıldız

Şiirin deniz kıyısındaki sesine bırakılmış ölümdür
Yanacak sarayların kestiği bir, yarım ay.

1970

GÖKYÜZÜNDE BİR CENAZE TÖRENİ

Düşmemiş Hezarfen Efendi'yle karşılaşır mı acaba?

Bir bakmışım baloncusu uçmuş kan mavisi balonlar
Kuşların vurulduğu mevsim Üsküdar iskele alanında

Bir bakmışım gökyüzünde gömülmez bir cenaze töreni
Ve aşağıda, yıkanmış balonlar demetinin başında

Kurşun ayaklı bir parmak çocuk, kırılır ağlamaz
Ölümü ustaca oyalayan babam öldürülmüş ben satarım

Kopmuş bir kocakarının da eteklerinde azat kuşları
Oğlum öldürülmüş ben satarım Üsküdar iskele alanında

1971

DENİZİN ALTINDAKİ BANDOLAR

İşte ölüm şu derin taçlı şiirdir bak
Duman adamları maskeli katanalarıyla geçiyor
Çalan bir bandonun eşliğinde
Şimdiye dek ölünmeyen kentimizin üzerinden
Hiç değilse sokaklarında

— Sayın padişahım muhbir
Denizin altındaki bandolar da çalıyor muydu?

Parmak çocuk sorusu karşılığını da içinde taşır

— Ama şurasını unutuyorsun hep
Boğuldukları zamanki yaşlarıyladır çalgıcılar

Herhalde böyle bir şiire başlayan onu bütünler.

1971

USTA İŞİ

1. Fakir kuş hiç unutmaz, kitapların yakıldığı yıldı

   Kırk kapıdan birden devletle girdiğini gördük
   Başsız bir at ve içindeki solgun süslü binicisinin

   Dervişlere göre parçalanmış ölüm doğudan dönüyordur

   Onun için ki acı bir suyla üçe bölünmüştür bir kent

2. Fakir kuş hiç unutmaz, ustaları ölmüş oğlan çocukları
   Denizden çıkınca birbirlerinin saçlarını tararlardı

   Ah karpuzun içindeki kesmece delikanlım İstanbul
   Yüreğini utanarak saklıyor ve çürümüş çiçek kokuyorsun

   Okuma parçası bir kentin üstünde kara güvercinler uçuşuyor

3. Fakir kuş hiç unutmaz şu altın eytişimsel yasayı da
   Tarihte nice ve nite şehzade bilmeden atını taşımıştır

   İşte onların sandukalarında usta işi gazeller oyuludur.

1971

VİŞNEÇÜRÜĞÜ ŞİİRLER

1. Kapkaragümrüklü ölçüsüz ayaksız Ali çocuklar
   Asılmak bilirsiniz kesin tehlikeli ve yasaktır
   Edirnekapı-Bahçekapı sarı kamu tramvaylarına

   Haramiler Durağı'ndan Beyoğlanlıları öne alır
   Ve delip geçer yedi kenti saatlerin en kötünde
   Halk kipiyle voyvooo! Ölüm!-Ölüm! tramvayları
   Ardınca siz vişneçürüğü şiirlerimi bırakmıştır

2. Duyduk duymadık demeyin ha altıparmak çocuklar
   Tam da kalfalığa giderken lekelenir çıraklar
   Uyurlarken dahi o parmaklarındadır yüksükleri
   Parça başı dikişler çıkabilir diye düşlerde

   Kim bilir kaç şiirdir kamburu göğsünde bir çocuk
   Bir silkinecek ve bütün askeri okullara girecek
   Karartma benizli bir roman çocuğu arkadaşı da
   Demirkapı dolaylarında asker-sivil terzisi olur

3. Ali Korna kâğıdına basılmış parlak çocuklar ise
   İstanbul padişahlarına çıkartılırlar beş numara — iyi mi?

1971

HANGİ ŞİİR TOPAL ÇOCUKLARINI TOPLAR SOKAKTAN?

"İşte şom büzüklü Manoli.* Uzlaşmaz tutkusu değişim. Kulağının arkasında bir bülbül çitat. Kârgir bir kilisesi var. Tahta bir çan.

Boylu boslu bir mutsuzluğu geçirmiş ele. Nakışlı bir tavanı delip ölülerin salısı. Topuğunun üzerinde döner.**

Çürüğe çıkarılacak bir tümce: Saçları kurşun ağırlıklı Ustangul Türkçesi. Yerine, çözülmez karmaşıklığı bir halk şenliği.***"

1970

* Sarı devletin kira evinde oturur.
** Umulmadık bir ayrıntı alır götürürdü nerelere.
*** Gözü akmış bir çocuk elinden bir resim.

Irmakları, hiç kesilmeden, kaynaklarına kadar yüzüyor, bir yandan da, kutudaki tek renk karayla, bir masala çalışıyordu, alınlığı şöyle: *Maveraünnehir Padişahı,* oyunsu, Şehrazat erkek, ezberlettirmiştir kendine, saklıyor.

Ve, insan ruhunun, kıtlık içre, belki yeryüzünün yalnız Orta Doğu'sunda, beslenmeden, birkaç yüzyıl yaşayabilen, umuduyla açarak biraz, külrengi bir masal da tasarlıyordu, onun alınlığıysa şöyle: *Çocuk Çocuk İçinde*, bileziği takılmış, çocukların bile, eğilip diplerini göremediği ancak baş ağır çekip kaç masal düşülünce suyu içilebilen bir kuyu.

Şiir alınlıkları, nedense, şiirin bağrından koparılıp başa konulmuş dizeler sanılır hep, değildir. Şiir alınlıkları yukarı kaçan çocuk yüzleridir, okulların giriş sınavlarını kazanamayıp, önce kamuya karşı diktreş olduklarından intihara, yetiştirme yurtlarına, sözde açık Kalaba'lara, sonra da tabiata karşı geldiklerinden bacakları koparılmaya, boğulmaya, ölüme yargılanmalarından başka bir nedenle, derin adları, güzel anlamlı bakışlarıyla gazetelere geçmeyen.

Bu yazıda bile, burnunu bir parmağa karıştırtan, zalim bir kamu çiçeğinin bozduğu bir çocuk yüzü, yukarı kaçtığından, onun boş bıraktığı soğan mürekkebiyle yazılmış sırayı, ateşi olanlar yakıp görürler ve utanırlar mı? Çağdaş bir masal babası yerinize utanıyor.

1970

YOKSULLUĞUN HARÇLIĞINDAN DENKLEŞTİRİLMİŞ DUHULİYEDİR EN İYİSİ

Ne türden olursa olsun, gerçek şiirin, çağdaş toplumlarda, öyle "ayrılmış" bir yeri filan yoktur, söylenenlerin, yalanla başlayıp yalanla bittiği dillere destan olmuş bütün bayram demeçlerinin aksine.

Eh, toplumuna göre değişebilir biraz bu, kötülüğün koyuluğundan, iyiliğin açıklığına kadar iyilik de, olanaksızlığın iyiliğidir. Kimi cemiyetlerde hapisanelerdedir şiir. Kimi sosyetelerde tımarhanelerde teşhir olunur. Kimi kanunlarda sürgüne gönderilir. Kimi toplumlarda sivil ölüm takılır peşine. En açık renklisinde, bir gündem eline verilerek yazlığa yollanır, giderleri karşılanmıştır. Ölünce, oturduğu sokağın tabelasına adı da yazılabilir, ama yeryüzü postacıları, bir bildikleri vardır elbette, zarf şairlerine bakıp, herhal bunlar da ulusal taşıllardandır diye homurdanırlar; hele rahmetliklerin dahi tanıyamayacağı değişikliklerle pul olmuşlarsa, hiç sevmezler.

Tekin değildir şiir pek, iyi gözle bakılmaz ona, taş atar durup durduğu yerde çok dalgalara; çünkü şiir, bir yerde, gerçeğin de yedilmesidir; yani, ortaya konuşuyorum, şiir gerçeği yeder.

İşte böylesi bir olumsuz yeri vardır şiirin toplumlarda. Sonuçlayarak diyebilirim ki, bir toplumda yeri olmayışı onun yeridir.

Ama her toplumda mı? diyeceksiniz, özellikle bir benliksizliğe satılışlarının ücretini saklayanlar sorar bunu; bilmem, ben içinde bulunduğum, kapıştığım toplumdan açıyorum söz şimdi.

1970

ZAMBAKLI PADİŞAH

Ne zaman elleri zambaklı padişah olursam
Sana uzun heceli bir kent vereceğim
Girilince kapıları yitecek ve boş!

Azizim, güzel atlar güzel şiirler gibidirler
Öldükten sonra da tersine yarışırlar, vesselam!

I

Ey imece ile başsız gömülecek derviş
Sen kendin o zamandan değilsin

Ya bu hikâyeyi nereden bilirsin?
Ey ustalıkla taşaronluğu birbirine karıştıran ve
Yaşayan okur!
Sen yabancı değilsin bense bir fakir derviş.

II

Ve bir derviş...

III

Karartma benizli bir sözcük kırıntısından bile.
Kesekâğıdı yapıyor, yapabiliyor.

IV

Hava gırçımadır
İki çocuk da bir gömlek içinde
Valde külhândadır

Hâfız! Sence çocuklar
Çiçeklerin koynunda uyumalıydı değil mi!

V

“Sizde ölüm var mıdır?”

VI

Yedi kez görünmeyen denizin üzerinde, iki açık deniz evliyâsı
Tabuttaş’tan Üsküdar Sultanlığı’na bir konsol aynası taşır.

VII

Eski bir göç yolu, izlenmektedir.

VIII

Devlet ve şairleri, iki kaşık gibi içiçe uyurlarken
Geldiği kapkara denize Karpiç’den gönderilmiş bir gemi.

IX

Duyduk ki, bir daha
Kuş getirmek sınıfa
İntihar olmuş cezası
Hal ve gidiş tüzüğünde

Biz kuşları tutmuyoruz ki
Kapıda koyveriyoruz
Dönüp onlar ceplerimize giriyorlar
N'apalım?

X

İnsan gözünün soldan sağa okuma alışkanlığı!

XI

Unutulmuş bir çocukluk hastalığından da bilinebilir
İkinci Savaş'da Galata'da geçilmiş bir kedi merdiveni.

XII

Şiir de, duraklarda, dinlenirdir dinlenir.

XIII

Yenilmiş, geri çekilmededir bir gizli yol
Muvazzaf şairler de.

XIV

Geceleri, aydan, evlere girilemiyordur.

XV

Devletin cüceleri nasıl iki kez ayağa kalkmak zorundaysalar
Tabiatın cüceleri de bir dehliz bulmuşlardır kendi içlerinde.

XVI

Portakallarla donanmış selâtin meyhaneleri, kapalıdır.

XVII

Ustasından geçmiyen bir deniz
Gittikçe uzaklaşıyor, okunmuyor.

XVIII

Mühründe şiir kazılıdır bir padişah.

XIX

Kuşlar havada, insan karada
Ölmek istemezler!

XX

Beş aydan bu yana, ilk bir insan görüyorum.

XXI

Kışı ve Üsküdar'ı, atkısıyla geçirecek bir kadın
Yazmışım, nedense, deftere.

XXII

Sarışın Osmanlı tarihçileri.

XXIII

“Bak bre çirkin!”
Karanfilinde bir ... basılıdır.

XXIV

Beyaz kargalarlı, aykırı düşüncelerdir.

XXV

Biliyorsun; ölüm
Artık ayakta karşılanmıyor, karşılanmaz!

XXVI

Akıl, yürütülüyor, yürüttüm bu kentte.

XXVII

Bir erkeğe gerilmiş bir kadın,
karşıdadır.

XXVIII

Ebru ile bir yazı arası.

XXIX

“Şiir, ölüm ve yaşam dolayısıyla,
Şimdi ve daima, açıktır.”

XXX

İşkence!.. Bu sözcüğü, ilk Karagümrük'de
Duyduk duyuldu.

XXXI

Camında sabun kurutulan evler
Beyoğlu'nun yıkılacağını bildiriyorlar.

XXXII

Ey gemileriyle birlikte yiten denizler
Ve bağlı limanlarıdır! ki unutulmasın

Gerçeklikte, gemiler terketmektedir fareleri.

XL

GÖRMEDİK!

1. Avcılar gazalları öldürür Anadolu balkanlarında. Gazal kaçar yaralanmışsa, avcı kovalar.

2. Çilli gazal bir tebeşire sığınsın sözgelimi ya da bir dünya dergâhına. Avcı da dalar.

3. İki yeniyetme kara tahtayı siliyorlardır ya da çamaşırlarını çiteliyorlardır.

4. *"Buraya giren bir gazal gördünüz mü?"* der Şahmârdân.

5. Sınıfdaki ya da avludaki gazallar; tarihten 1971 yaz ayları Çengelköyü'ne geliyoruz; *"hayır"* derler, *"görmedik!"*

XXXVI

MELÂHAT GEÇİLMEZ

1. Gazetelerde ak kara bir resmi otuz yıllık. Arkasında mülki taksimatlı bir harita. Komiserin odasında ağırlanırmış.

2. Ve imparatoriçeliğinde bir vesikalık. Tombalacı Ceylan renkli çekmiş. Delikleri balmumuyla örterler.

3. Gönderilen çelenklerde 'Geçilmez' yazılmıştı soyağacı. Küçük harflerle de 'fuhşun anısına'.

4. Çanakkaleli Melâhat'ın törenine polis bandosu da katılmıştır.

XXXII

ÜRKÜ

1. Yazın. Bir dal yapayalnız kasabadan köye dönüyordur. Bir sürü boz ayıyla karşılaşır dar bir geçitte.

2. Umarsız. Üstündekileri başındakileri fora eder. Anadan doğma çırılçıplak.

3. Ayılar duraklarlar, homurtuları kesilmiştir. Ormanlarında böyle bir aykırılık görmemişlerdir hiç.

XXXI

BİR HAMAM ARANIYOR

1. Süleymaniye delileri, yunmuş yıkanmış olarak, gizli gemilerle bir yarı gece Üsküdar'a taşınmıştır.

2. Bir hamam aranıyor. Hanedandan Nurbanu Sultan civan tellaklarca, zamanımızın güllabicisi Hıyar Selim kocakarı natırlarca keseletilecektir.

XXIX

KÂRHANE

1. Beyoğlu'na yazılacaklardır. Gaga burunlu bir çaça der: *"Siz sermayesiniz ayol!"*

2. Susarlar götüoturu; Zürafa Sokağı, Galata.

3. Cıgaralı bir ses der: *"Hiç bile, benim nüfus kâğıdımda 'ağır işçi ekmek karnesi verildi' duruyor."*

XXVIII

SİGA SİGA

1. Çengelköy İskelesi'nden biniyorlar Kalender'e sabahın körü. Pazarları dışarda.

2. Eminönü'ne varıncaya dek alabora oluyor gemi siga siga. Çok Lazlar'ı, az Rumlar'ı da dökmeden.

3. Ve ahşap kiracılar kente doğrulmuş olarak giriyor.

XXV

DÖKÜLECEKLER!

1. Uç Doğu. Anadolu'yu anlatacaktır öğretmen. Haritayı asar.

2. Bütün sınıf korkmuştur; göller, ırmaklar dökülecekler!

XX

MELANKOLYA ÇİÇEĞİ

1. Yelekli Tevfik ve arkadaşları, bir ada ararlar. Sıkılmışlardır Rumelihisarı'nın uzun gecelerinden.

2. Piri Reis'in uçsuz kara noktalarına, küçük ölçekli sözlüklere, Beyoğlu atlaslarına bakarlar.

3. Yatak odaları sabah güneşi görecek, salon limanı alacak, çalışma masaları da dağ görünümlü.

4. Ve bir melankolya çiçeği, saksıda; suyu düzenli verilecek, yeri değiştirilmeyecek.

5. Bir türlü bulunamaz 'ada', takvimsiz saatsiz.

6. Bir çiftliğe fit. Manisa'ya bir arkadaşlarını göndermişler... *Hayır! Gerdanlık tarihleri yazıyor.*

XVI

ANKA

1. İmzasız bir yazı yayınlanır bir gün Babıali'de. Boğazlar üzerine bir ankabakışı Çamlıca'dan.

2. Pembe Konağı bir yağmur alır, tüm iktidar ayaktadır. Kim yazmıştır?

3. Öğrenilir; ve herkes üç oh! çekerek oturur devlet koltuklarına.

4. *"Ha, şu bizim şair Yahya mıymış? yerdeki"* demiştir Talât Paşa.

XV

ÇARŞAFLI BİR ÖLÜM YATAĞI

1. Ihlamur Köşkü'ndeki toplantıya yatağıyla getirilmiştir. Lazımlık da. Hem etsin hem konuşsun.

2. Ağız kapışması olur bir ara. Hüdavendigâr livası, köşk, mülkler tehlikededir.

3. Lazımlıkta otururken kıpkırmızıdır padişah. Öfkeden mi ıkınmadan mı? bilinmiyor.

4. İşte burası anlaşılamamıştır yazmanlarca. Tarih hocaları tartışır.

XIV

BİR GEYİK RESMİ

1. Resneli Niyazi geyiğine de getirmiştir Amasya'dan İstanbul'a. Ağaçlık bir koru muşambası.

2. Geyik öndedir, orta, dişi adı bilinmiyor, insan çıkacak deliğe bakıyor, yüzünün bir anlamı yok.

XII

RİYAZİYE

1. Karagümrüğü'nde hekimler meşk edecektir. Hangi makamlar hangi alaturka hastalıklara gider?

2. Daha peşrev. Sokak kapısı tokmağı çalınır. Helası içerde konağın afili uşağı gelmiştir karşıki.

3. *"Bizim paşa haber gönderdi, fazla gürültü etmesinler, ben riyaziye çalışıyorum."*

XI

NİGÂRİ BÖYLE YAZDI

1. Kara bir gülü koklatabilmiştir bir küçük nakış Barbaros'a.

2. Uykusuz sevgilisine "*Nigâri böyle yazdı*" der diz üstü.

3. Kesikbaş'lara baka İtalyanca konuşmuştur.

IX

AH TANZİMAT! AH TANZİMAT!

1. Sarışın bir Bursa valisi, çekmiş kılıcını, vurur da vurur kuştüyü yastıklara; duvardan koparmıştır.

2. Ah Tanzimat! Ah Tanzimat! Düzyazıya dönüşmeye başlamış bir vergiyi Defterdar'a toplattıramıyormuş.

VIII

KAPAKLI SAAT

1. Kellesi alınmak üzre Mermer Denizi'nden çağrılmış ve aptesi atılmış adam yaşlıdır;
"gençtir yeşildir kıymayın!"
ya da gençtir;
"etmeyin yaşlıdır mısırdır!"

2. Hâlet Efendi çakmak gözlüdür. Akrebi düşmüş saatinin kapağını açmıştır.
Araya girenlere karşılığı;
"bre her zaman orta yaşlı adamı nerden bulacağız!"

3. Kim diyebilecek Öküz Irmağı'nda ve dahi Ötesi'nde kapaklı saat yoktu?

VI

MARMARA ŞEHZADELERİ

1. Taçyapraksız bir öğlen uykusu. Kalkmıştır V. Murat. Merdivenleri kıçın kıçın iniyor.

2. Ve tüm Marmara şehzadeleri de yürüyorlar Horasan'a değin demir çarıklarla. Biri kaçmış.

IV

ŞİİR VE KADAVRA

1. Parşömen kâğıtlar okunduğunda, kıvrıktırlar; şiirin ve

2. kadavranın içi açılmamıştır, insan insanın hiç.

III

İKİ ALAY

1. Bir sadrazam ölmüş; faytonu yokuş aşağı Sirkeci'ye götürülüyor eller üzerinde. Kara bir gemiyle Eyüp Sultan'a gömülecektir.

2. Yerine atanan bir istimbot da rıhtıma yanaşmış sarı şeritli ak. Yukarı hükümete iktidara çıkıyor.

3. İki alay karşılaşır yolun ortasında. Bir gelgit. Ağır ve sert bakarlar birbirlerine *durmak eylemi*.

I

PADİŞAH İLE ASLAN

1. Perdelersizdir, kalıp sabunlarsızdır; uzamış pencereleri düşünüyorum. Düşünüyoruz tarihte karaşın.

2. Çınarlar geceleri büyür. Osuruk ağaçları gündüzleri küçülür bir kent. Çok eski adıyla İstanbul.

3. Ve Topkapı Sarayı. Sarayburnu-Gülhane-Cankurtaran arasındaymış yüksekte. Sultanahmet'ten gidiliyordur.

4. (Benim uydurduğum) Girit taşları ile güzel döşenmiş bir avludur. İşte orada bir aslanhane varmış.

5. Bir insan takviminde, 19. yüzyıl, bir padişah bir aslanla arkadaşlığı ilerletmiş ilerletir.

6. Aslan kafesinden çıkartılır, padişah pençeleri arkasında, ikisi bir aşağı bir yukarı dolaşırlarmış.

7. *"Cesaretli padişah*, zincirsiz aslan" diyedir yazmış sapsarı kesildiği belli bir vakanüvis.

8. Kara gözümde ve de kara gerçekte; *cesaretli aslandır!* padişah zincirsiz!

I

MEKTUP NADAJLIDIR DOM!

1. Diyorlar, korkutarak karaşın kıldığımız sarı
"Dağlar gibi gençler âlemde perişan oldular"

2. Giyinmiştir bir mitrak, baba, bir göl ve kıyamet

3. Bir sultan daha yere oturur, biz oturtuyoruz
Kadife istemezmiş, taht istemez saf bir ipek

4. Anladık ki yüreklilik belirli bir sillenin rengi
Külbastısız sayfaları karıştırırken serüven

5. Nadaj'ın alınmayışını dört yüzyıl sonra İskele'de
duyduk; *"Sen insanoğlunu öperek mi ele verirsin?"*i de

6. Biz bir şairi şiir yazsın için ölümle korkuturuz dom!

1985

II

İKİ EL MEKTUP

1. Hem örtülmez hem örtülemez Divan'da kapalı biçimi bir
   Buharlı gemilerden toplar kükremeye başlayıncaya dek
   Eski postane, mor mürekkepli anakaralar ve bir damacana

2. Ayaklarla dövmüşler Dilhayat'ı, şimdi de dövünüyorlarmış
   Tarihte ve bugün neden çizilmiyor bir kısa bir uzun iki

3. Annesinden, evet, bir gümüş ve büyükçe bir makas istiyor
   Rûm'a ve biraz da Avrupa'ya sarkmış bıyıklarını kırpacak
   İstanbullar mahallesinin üç denizlerli Ortaköy kentinde

4. Paşa Limanı'ndaki yalısından dürbünle bakıyor Marko Paşa
   Bundan böyle biz de buradayız İbretnüma! ve Mabeyinci
   Fahri Bey.

1985

III

BİR MEKTUP, KURŞUNKALEM

1. Derin kırınmış, trenden (b)inip katırla konağına gidiyor,
   Bulmaca çözer, can sıkıntısı ve sıkı bir üçüncü çeviri
   Karşı karşıya kaldığımız yeni kötülükler hiç de ütülenmesin

2. Kadınlar bandosu, süslü; minderde oturan bir padişah
   Kafese terlikle vurdurur ve Hümayun Divanı bozulmuştur

3. Beylerbeyi, kara ay ve yeniçeri çoğul kullanılmayacaktır.

1985

IV

MEKTUP

1. Esintisiz bir Doğu kenti, dikilmiş bayraklı ve ay
   Haberler yıllar sonra da ulaşabilir, fermanlar da

2. Bir hükümdarla Batı'daki bir kumaşçı. Aralarında
   gidip gelen şiir postaları. Atlı ve öldürücü

3. Ama kim bilir belki de düzyazıdır, koşuksuz sarkaç

4. İstanbul öldürülüşü İskenderiye'ye kaç gün sonra
   ve neyle, arkadaşları içre mi içinde mi, ulaşmıştır?

5. Bir şairin sevgilisi gergef çalıyor, tambur

6. Eğilip mektubu uzatışı yaralı bir hangi şairin
   Atından inmeden ve çok kabalıkla

7. Başka şairler ayakta mı karşılamalıdır? düşünürüm
   Üste paha biçilmez bir karbon verilmiş olsa da.

1985

Bir Sivil Şairin Ölümü
(...)

5.

Beyoğlu'nda. Sakızağacı Caddesi'nde, devletin hem dışında, hem de karşısında olarak, bir pezevengin ve bir orospunun oğlu olarak, biz de diyoruz ki:

"Şiir, şiirde kalmaz efendiler! Kalmamıştır da!
Evet, bir şiirde dizgi yanlışı olabilir!
Ama, baba düşüncede? Asla!"

1992

Galatasaray ya da
Keten Astarlı Beşeri Bir Harita

1.

Doğudaki karlı dağlardan, yükseklerden gelmiş çılgın, karaşın ve draz gibi bir yeni coğrafya öğretmeni! Uzunca ve kalınca.

2.

Meraklı ve benli bir parasız yatılı ve balıketi kıvamında ince ve sevimli bir öğrenci genç!

3.

Bir hafta sonu; ikisi de, iki kaşık gibi iç içe uyuya kalmışlar.
Sabahlara kadar sürmüş sarmaş dolaş aynalardan.

4.

Ve keten astarlı büyükçe bir beşeri haritanın üzerinde. Belki altlarında da olabilir. Uyuya kalmışlardır!
Hepsi bu!
O kadar!

Bir Korku Temi Üzerine Benzerlikler

Çocuklukta sevmek
bu ikinci elin aşkı
ay çıktığı zaman
güzelliği katedrallerden atarlar
cam gibi cam gibi

Korkunç ağlama başlar
o kadar yalnızsın
kapıyı örerlerse ne yaparsın
soyut ve zorunlu
acı çocuklara benzer

Sokaklar çok daraldı
okunacak kitap kalmamış evde
korku daha da yaklaştı
öpülen yerleri kadının
yavaş yavaş çürüyor

Gülümseyişin geçmiş şehirlere
boyalar dökülmüş
(ya bu neye benziyor).

Denize Döktüğümüz Şarkılardan

Ben bir kostak delikanlıyken
Döverdim karımı
Aman aman

Şimdi yaşlandım
Karım beni dövüyor
Aman aman

"Hayatın zorluklarını
Birlikte karşılıyormuşuz"
lafta
Aman aman

Bir dahaki gelişte dünyaya
Karımı dövmeyeceğim vallah billah
Aman aman!

Nisan 1997/Çanakkale

Bunu ben bir rebet olarak çiziktirdim işte.

Desdemona - Othello

1. "Dile benden ne dilersen!" dense sözgelimi
Bir düş – masalın son kıpısında
Ölüm taburesi ya da teneşir taşı yani

2. İşte ancak o zaman belki
Bir palavrayla avunmak istemediğim için
"Cehennet!" diye fırlama fırlama sabuklardım

3. Çünkü her bir şey fizik – kimya iç içedir
Koyduğumun bu dünyada
Birbirine kenetlenmiş bir çift gibi sivil ve sivil

4. İnsankızı ya da insanoğlu Desdemona – Othello!
Haydi bre!

19 Mayıs 1998 / Çanakköy

ECE AYHAN *(Datça/Muğla, 1931 - İzmir, 12 Temmuz 2002)* Şair.

Soyadı ÇAĞLAR. Ayşe Hanım ile Datça malmüdürlerinden Behzat Çağlar'ın oğlu. 1940'ta Çanakkale'den ailesiyle birlikte İstanbul'a göç etti. Hırkaişerif İlkokulu'nu, Zeyrek Ortaokulu'nu ve İstanbul Atatürk (Beyoğlu) Erkek Lisesi'ni (1953) bitirdikten sonra AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun oldu (1959). Aynı yıl İstanbul maiyet memurluğunda stajını tamamladı ve kaymakamlık kursunu bitirdi. 1962'de Gürün'de (Sivas), 1963'te Alaca'da (Çorum) kaymakamlık ve belediye başkanlığı yaptı. Askerliğini yedek subay olarak yaptıktan (1963-65) sonra Çardak (Denizli) kaymakamlığına atandı; 1966'da emekliye sevk edilmesi üzerine İstanbul'a gitti. *Meydan-Larousse* ansiklopedisinde çalıştı; Sinematek'te ve *Yeni Sinema* dergisinde müdürlük yaptı, kısa bir süre Ağaoğlu ve E yayınlarında redaktör olarak çalıştı. Hastalığı nedeniyle gittiği İsviçre'de iki buçuk yıl kaldı (1974-76); Zürih'te beyin ameliyatı geçirdi. Son günlerini İzmir Büyükşehir Belediyesi Gürçeşme Zübeyde Hanım Huzurevi'nde geçiren Ece Ayhan İzmir Büyükşehir Belediyesi Eşrefpaşa Hastanesi'nde öldü. Çocukluğunu geçirdiği Eceabat'a bağlı Yalova köyünde toprağa verildi.

İlk şiiri Şubat 1954'te *Türk Dili*'nde çıktı. *Varlık*, *Yenilik*, *Pazar Postası*, *Seçilmiş Hikâyeler*, *a* ve *Yeditepe* dergilerinde yayımladığı şiirleriyle tanındı. İkinci Yeni şiirinin en önemli temsilcisi olarak gösterildiyse de, kendisi "İkinci Yeni" tanımı yerine "Sivil Şiir"i önerdi ve kullandı. Günümüz Türk şiirinin "modern ustalarından biri" olarak adlandırılan şair, ilk şiirlerinden itibaren oluşturduğu kendine özgü dille dikkati çekti (hakkında E. Erenel "Ece Ayhan Sözlüğü"nü, K. Yalgın-O. Alkaya ise "Çok Eski Adıyladır Sözlüğü"nü hazırladı).

İlk şiir kitabı *Kınar Hanım Denizleri*'nde 1955-58 yıllarında yazılmış şiirleri yer alır. Kendine özgü tonu daha bu yapıtta belirgindir. Bu tonun öğeleri, dünyaya karanlık bir bakış açısı; usun sınırlarını zorlayan ve sürrealizmi çağrıştıran bir kurgu; tarihe, coğrafyaya, sokak yaşantısına, ekonomiye göndermeler; ölüm ve arzu iç içeliğiyle örülmüş bir lirizmdir. Kitabın yayımlandığı yıllar, Türk şiirinin modern şiir açılımlarını özümsediği, üstlendiği, uyarladığı yıllardır. Bu yenilenme hareketinde E. Ayhan'ın, C. Süreya, S. Karakoç, T. Uyar, E. Cansever, bir önceki kuşaktan İ. Berk, o dönemler Garip'in gündelik ve ironik anlayışını terk edip sürrealizme ve daha yoğun bir anlayışa yönelen O. Rifat ve M. C. Anday ile birlikte rolü büyüktür. Böylece İkinci Yeni adını alan akım ortaya çıkmıştır. E. Ayhan'ın ilk yapıtının çağrıştırdığı başka bir yazar da S. F. Abasıyanık'tır.

İlk kitaptan altı yıl sonra yayımlanan *Bakışsız Bir Kedi Kara*, Türk edebiyatında düzyazı şiirin doruk noktalarından sayılabilir. Şiirsel atmosfer değişmez, ama yoğunluk ve karanlık artmıştır; ilk yapıttaki "kanto" tadı yoktur. Göze çarpan başka bir özellik, cümle yapısının ve genelde Türkçe gramerinin bozulmasıdır. Şiirlerin lirik devinimi, şairin dil üzerindeki bir "bozma" etkinliğiyle birlikte yürümektedir. Bu "çapraz dil" estetik olduğu kadar politik niteliklidir de. Çünkü söz konusu olan, politik bir rejimin ve onun ideolojisinin dayanağı olan standart bir dili yıkmaktır, dile söyleyemeyeceğini söyletmektir. Yirmi yedi bölümden oluşan bir düzyazı şiir dizisi olan *Ortodoksluklar*'da ise tarih göndermesi öne çıkmaktadır. Bu gönderme, sonraki yapıtlarda da önemini korumayı sürdürecektir. İkinci yapıttaki yoğunluk ve karanlık burada da egemendir. Yapıtın en önemli göndermesi Bizans'tır ve özellikle Bizans'ın başkentidir. Şiddet imgelerinin öne çıktığı bu kitapta göndermelerin hangi tarihsel anlatılara olduğunu çözmeyi zorlaştıran, neredeyse olanaksızlaştıran bir kurgu göze çarpar. Bozulmuş bir gramerin taşıdığı belirsiz göndermeler kimi özel adları ve eylemleri öne çıkarır. P. Avvakum'un *Hayatım* (1946) ve M. And'ın *Bizans Tiyatrosu* (1962) adlı yapıtlarının etkileri görülen *Ortodoksluklar*, modern Türk şiirinin uç deneylerinden biri olarak da değerlendirilebilir. Şairin bu iki kitabı İngilizceye de çevrilmiştir.

Dördüncü kitabı *Devlet ve Tabiat ya da Orta İkiden Ayrılan Çocuklar İçin Şiirler* E. Ayhan'ın en ünlü kitabıdır. En sevilen şiirlerinin çoğu bu kitapta yer alır ("Yort Savul", "Meçhul Öğrenci Anıtı", "Mor Külhani" vb...). Önceki iki yapıta göre daha "anlaşılır", okur kitlesini olabildiğince genişleten bir yapıttır bu. Göndermesi açıkça bugünün Türkiye'si ve İstanbul'udur; toplumsal ve politik içerik belirgindir. Yapıt, 12 Mart 1971 döneminin toplumsal ve politik çalkantısına denk düşer. Kitabın üçüncü bölümünde yer alan "Dipyazıları"ysa hem politik, hem de poetik bir manifesto niteliğindedir.

Zambaklı Padişah daha az iddialı bir yapıttır. Buradaki kimi şiirler *Kınar Hanımın Denizleri*'ndeki yalınlığı çağrıştırmaktadır. Hemen ardından yayımladığı *Çok Eski Adıyladır*'ın alt başlığı, niteliği konusunda bir ipucu verir: "Meclislikler, Minyatürler". Sondan başa dizilmiş bu kırk iki düzyazı "minyatür" biçim olarak *Ortodoksluklar*'ı çağrıştırsa da, karanlık atmosfer ve gramer sapmaları görülmez. Göndermeler genellikle Osmanlı döneminedir; bir çeşit politik nitelikli "tarih okumaları" da denilebilir. *Ortodoksluklar* ve *Devlet ve Tabiat*'taki gibi, şair tarihteki iktidar

oyunlarını ve bu oyunların acı etkilerini vurgulamaktadır. Otuz altıncı şiir "Melahat Geçilmez"de, E. Ayhan'ın sonraki döneminde etkin bir figür olarak ortaya çıkacak olan "Çanakkaleli Melahat"a gönderme vardır. *Çanakkaleli Melahat'a İki El Mektup ya da Özel Bir Fuhuş Tarihi*'ndeki dört şiir *Devlet ve Tabiat*'taki şiirler gibi sıkı örülmüş dizelerden oluşur; göndermeler ise, *Çok Eski Adıyladır*'da olduğu gibi, Osmanlı dönemine-dir. *Son Şiirler*'deki "Bir Sivil Şairin Ölümü", *Devlet ve Tabiat*'taki "Dip-yazıları"nı çağrıştırır.

E. Ayhan'ın şiir kitaplarından başka, günceleri, denemeleri ve *Morötesi Requiem* başlıklı bir de anlatısı vardır. *Morötesi Requiem*, kendi deyi-miyle, bir "kırık dökük anlatı taslağı"dır. Şiirlerinden çok, güncelerini ve denemelerini çağrıştırmakta, poetikası ve politik anlayışı konusun-da ipuçları vermektedir. Düşünce, şiir ve anlatı arasında bir yerdedir. Güncelerinde ve denemelerinde, en başta şiir olmak üzere edebiyat, sanat, politika, tarih, ekonomi üzerindeki görüşlerine yer verir. "Sivil şiir", "sıkı şiir", "marjinallik", "etik" gibi belirli kavramları öne çıkarır. Çoğu zaman büyük tartışmalar yaratan bu yazılarda E. Ayhan kendini bir kavga adamı olarak da ortaya koymuştur. Bu yazılarında kendi şiir modellerinin altını çizer. Sinema yazılarını *Yeni Sinema* dergisinde ya-yımlamıştır.

E. Ayhan ilk şiirleriyle birlikte eleştirmenlerin ve genel olarak şiir okurlarının ilgisini çekmiş, İkinci Yeni akımının en çok tartışma yara-tan şairlerinden biri olmuştur. 1960'lı yılların başından itibaren yenilik-çi ve genç şair kuşaklarını, özellikle *Devlet ve Tabiat* adlı kitabıyla, derin bir biçimde etkilemiştir.

Yapıtları: Şiir: *Kınar Hanımın Denizleri*, İst.: Yeni a, 1959; *Bakışsız Bir Kedi Kara*, İst.: De, 1965; *Ortodoksluklar*, İst.: De, 1968; *Devlet ve Tabiat ya da Orta İkiden Ayrılan Çocuklar İçin Şiirler*, İst.: E, 1973; *Yort Savul (Şiirler 1956-1976)*, İst.: Ağaoğlu, 1977; *Zambaklı Padişah*, Ank.: Tan, 1981; *Çok Eski Adıyladır*, İst.: Adam, 1982; *Çanakkaleli Melahat'a İki El Mektup ya da Özel Bir Fuhuş Tarihi*, İst.: Korsan, 1991; *Sivil Şiirler*, (yazı, konuşma, öykü, şi-ir) İst.: Cem, 1993; *Son Şiirler*, İst.: Yapı Kredi, 1993; *Bütün Yort Savul'lar! (1954-1997)*, (toplu şiirler) İst.: Yapı Kredi, 1994.

Anı-Günlük-Deneme: *Defterler*, Ank.: Tan, 1981; *Yeni Defterler* (İsviçre günlükleri, anılar), Ank.: Tan, 1984; *Yalnız Kardeşçe*, İst.: Evrim-Sanat Ga-lerisi, 1985; *Kolsuz Bir Hattat*, (dipyazılar) İst.: Beyaz, 1987; *Şiirin Bir Altın Çağı*, İst.: Yapı Kredi, 1993; *Başıbozuk Günceler* (*Defterler* ve *Yeni Defterler* ile birlikte), İst.: Yapı Kredi, 1993; *Aynalı Denemeler*, İst.: Yapı Kredi, 1995;

Dipyazılar, İst.: Yapı Kredi, 1996; *Sivil Denemeler Kara* (söyleşi ve denemeler), İst.: Yapı Kredi, 1998; *Hay Hak! Söyleşiler*, İst.: Yapı Kredi, 2002.

Anlatı: *Morötesi Requiem*, İst.: Yapı Kredi, 1997.

Kaynaklar: Çankaya, VI, 3955-3956; Necatigil, *İsimler*, 135-136; C. Süreya, *Mülkiyeli Şairler*, İst., 1966, s. 84-87; Kurdakul, *Sözlük*, 224-225; Karaalioğlu, 180; "Ece Ayhan", *TDEA*, II, 421; Özkırımlı, *TEA*, II, 411; O. Demiralp, "Yaklaşık Olarak Ece Ayhan Şiiri", *Yort Savul*, İst., 1977; E. Batur, *Tahta Troya*, İst., 1981; E. Ayhan, *Şiirin Bir Altın Çağı*, İst., 1993; E. Ayhan, *Dipyazılar*, İst., 1996; E. Ayhan, "Esas Duruş, Mülkün Temelidir", *Ludingirra*, S. 1 (Bahar 1997); M. Rifat, "İçkin Bir Ece Ayhan Sözlüğü", *aynı yerde*; N. Alpay, "Bildirgesi 'Yort Savul'", *aynı yerde*; D. Hızlan, "Düzyazımız da Karadır Abiler", *aynı yerde*; O. Koçak, "Sayıklar Bir Dilde Bilmediğim" / Ece Ayhan'ın Şiirinde Dil ve Bağlam, *aynı yerde*; İ. Usmanbaş, "Şiir: Ece Ayhan, Müzik: İlhan Usmanbaş", *aynı yerde*; H. Aktunç, "Kendisini Başlatmıştır...", *aynı yerde*; O. Kâhyaoğlu, "İkinci Yeni Şiirinin Uzağında Kınar Hanımın Denizleri", *aynı yerde*; K. Ertop, "Ece Ayhan, Şiirini Açıklıyor", *aynı yerde*; H. Ergülen, "Açık Mektup", *aynı yerde*; A. Soysal, "Ece Ayhan İçin", *aynı yerde*; C. King, "Okuduğum En Kederli Kitap", (çev. O. Koçak) *Virgül*, S. 1 (Ekim 1997); E. Ayhan, "Bir Yıl Daha Yaşamak İstiyorum", *Öküz*, S. 2000/07 (Temmuz 2000).

Tanzimattan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, YKY

Şiirlerin Yer Aldığı Kitaplar

Şiirler, YKY'nin "Toplu Şiirler" dizisinden yayımlanan *Bütün Yort Savul'lar 1954-1997*'den seçilmiş ve oradaki sırayla bu kitaba alınmıştır.

Bütün Yort Savul'lar *1954-1997* (7. baskı 2008; aşağıdaki sayfa numaraları bu kitaba göre belirtilmiştir).

İlk Şiirler

Bel Kanto 11 • Beyaz Rus Kadın 12 • Sentez 19 • Anahtarlar 20 • İskambil 21 • Kurtulamayan 22 • Üç Gencin Kalbi 24 • Islak 24 •

Yeditepe Arşivinden

Bel Kanto: İkinci Meşrutiyet 29 • Bel Kanto 30 • Galata Kantosu 31 • Gül Gibi Kanto 32 • Çocukların Ölüm Şarkıları 34

Kınar Hanımın Denizleri (1. basım: 1959, Açık Oturum)
Fayton 37 • Kınar Hanımın Denizleri 38 • Bir Ölüm Macar Cambaz 40 • Ecegiller 40 • Kötü İlgilerin Gidişi 41 • İbraniceden Çizmek 42 • Cambazlar Çadırı 43 • Akdeniz Pencereleri 44 • Çocukların Ölüm Şarkıları -I- 45 • Okarina 47 • Bir Elişi Tanrısı İçin Ağıt 48 • Denizkızı Eftalya 50 • Kanlı Nigâr 51 • Kanto Ağacı 53 • Gül Gibi Kanto 54 • Ut 55 • Apaş Paşa Şapa Oturdu 56 • Çocukların Ölüm Şarkıları-II- 57 • Neyyire Hanım 61 • Çapalı Karşı 62

Bakışsız Bir Kedi Kara (1. basım: 1965, de)
Bir Fotoğrafın Arabı 67 • Epitafio 68 • Sardunya ve Çocuk 69 • Sevgili Uğursuzluk 72 • Bakışsız Bir Kedi Kara 75 • Firavun 76 • Kılıç 77 • Mısrâyim 78 • Kargabüken 79 • Ey Kanatsızlık 81 • Ortodoks-Ortodoks 82 • İpeka 83

Ortodoksluklar (1. basım: 1968, de)
X 96 • XIII 99

Devlet ve Tabiat ya da Orta İkiden Ayrılan Çocuklar İçin Şiirler (1. basım: 1973, E)
Yort Savul 119 • Meçhul Öğrenci Anıtı 123 • Mor Külhani 124 • Orta İkiden Ayrılan Çocuklar İçin Şiirler 126 • Kendi Kendinin Terzisi Bir Kambur 127 • Yalınayak Şiirdir 131 • Açık Atlas 132 • Arapların At Koşturmaları 133 • Şiirin Deniz Kıyısındaki Sesi 134 • Gökyüzünde Bir Cenaze Töreni 136 • Denizin Altındaki Bandolar 137 • Usta İşi 138 • Vişneçürüğü Şiirler 139 • Hangi Şiir Topal Çocuklarını Toplar Sokaktan? 144 • Şiir Alınlıkları Üzerine 147 • Duhuliye 152

Zambaklı Padişah (1. basım: 1981, Tan)
Zambaklı Padişah 155 • I 156 • II-III-IV 157 • V-VI-VII-VIII 158 • IX 159 • X-XI-XII-XIII 160 • XIV-XV-XVI-XVII 161 • XVIII-XIX-XX-XXI 162 • XXII-XXIII-XIV-XXV 163 • XXVI-XXVII-XXVIII-XIX 164 • XXX-XXXI-XXXII 165

Çok Eski Adıyladır (1. basım: 1982, Adam)
XL Görmedik! 177 • XXXVI Melâhat Geçilmez 181 • XXXII Ürkü 185 • XXXI Bir Hamam Aranıyor 189 • XXIX Kârhane 191 • XXVIII Siga Siga 192 • XXV Dökülecekler! 195 • XX Melankolya Çiçeği 203 • XVI Anka 207 • XV Çarşaflı Bir Ölüm Yatağı 208 • XII Riyaziye 211• XI Nigâri Böyle Yazdı 215 • IX Ah Tanzimat! Ah Tanzimat! 217 • VIII Kapaklı Saat 218 • VI Marmara Şehzadeleri 220 • IV Şiir ve Kadavra 222 • III İki Alay 223 • I Padişah ile Aslan 225

Çanakkaleli Melâhat'a İki El Mektup (1. basım: 1991, Korsan)
I-Mektup Nadajlıdır Dom! 229 • II-İki El Mektup 230 • III- Bir Mektup, Kurşunkalem 231 • IV- Mektup 232

Son Şiirler (1. basım: 1993, YKY)
Bir Sivil Şairin Ölümü- 5 238 • Galatasaray ya da Keten Astarlı Beşeri Bir Harita 244 • Bir Korku Temi Üzerine Benzerlikler 249

Ek

Denize Döktüğümüz Şarkılardan 253 • Desdemona-Othello 254